

VEJLEDNING

TILLADELSESFRI BUSKØRSEL

Denne vejledning beskriver, hvornår man skal have en fællesskabstilladelse til at udføre erhvervsmæssig personbefordring (buskørsel).

Reglerne for buskørsel gælder kun for busser. En bus er et motorkøretøj, der er indrettet til befordring af flere end 9 personer, føreren medregnet. Det er stadig en bus, selvom den er nedstolet til højst 9 personer, føreren medregnet, med henblik på indretning til befordring af personer med handicap og personer med nedsat mobilitet¹. Busser indregistreres som "stor personbil".

En bus må kun udlejes eller udlånes til erhvervsmæssig buskørsel med henblik på midlertidigt at erstatte et køretøj, der anvendes i lejerens virksomhed, og som er ude af funktion. Udlejningen kan ske for en periode på højst 8 uger. Ikke-erhvervsmæssig buskørsel må man udføre i sin egen bus, eller en bus der er lejet/leaset eller lånt.

Ved ikke-erhvervsmæssig buskørsel i Danmark skal føreren af bussen ikke være ansat, men føreren skal have det nødvendige kørekort til at føre bussen. Det er ikke et krav, at føreren af bussen har chaufføruddannelsesbevis.

1. Hvornår en kørsel er erhvervsmæssig

Det er kun erhvervsmæssig buskørsel, der kræver en fællesskabstilladelse. Kørslen er erhvervsmæssig, hvis²:

1. der køres med personer uden en nærmere tilknytning til den person, virksomhed eller sammenslutning, der udfører eller lader kørslen udføre,
2. kørslen udføres mod vederlag, og
3. kørslen udgør den pågældende persons, virksomheds eller sammenslutnings primære formål.

Alle tre betingelser skal være opfyldt for den samme kørsel, før kørslen er erhvervsmæssig.

Egentlige busvognmandsvirksomheder skal derfor naturligvis have en tilladelse. For andre beror det på en konkret vurdering, om de tre betingelser er opfyldt. Det er ens eget ansvar at efterse, hvorvidt man opfylder alle betingelser eller ej.

I det følgende gennemgås de tre betingelser.

1.1. Personer uden en nærmere tilknytning

For at der kan være tale om erhvervsmæssig buskørsel, skal der køres med personer uden en nærmere tilknytning til den person, virksomhed eller sammenslutning, der udfører eller lader kørslen udføre.

¹ Bekendtgørelse om buskørsel § 1, stk. 2.

² Buskørselslovens § 1, stk. 3.

Ved »privat kørsel« er der tale om nærmere tilknytning, når man kører med den nærmeste familie, men ikke når man kører med f.eks. naboer, venner og bekendte. Der er også en nærmere tilknytning, når en virksomhed kører med egne ansatte, mens kørsel med virksomhedens kunder falder udenfor begrebet. Der er også en nærmere tilknytning, når en kommunal eller privat institution kører med egne patienter, elever og ansatte, hvis kørslen sker i forbindelse med arbejdsopgaver for institutionen. Kørsel med f.eks. elever fra en anden institution falder derimod udenfor begrebet.

Som yderligere eksempel på kørsel med personer, der har en nærmere tilknytning, kan en forening køre med foreningens aktive medlemmer, herunder kan en sportsforening køre med foreningens sportsudøvere, træneren og andre hjælpere til et sportsarrangement. Pårørende til de aktive medlemmer, klubbens tilhængere eller passive medlemmer falder derimod udenfor begrebet.

1.2. Vederlag

For at der kan være tale om erhvervsmæssig buskørsel, skal der direkte eller indirekte opkræves vederlag for kørslen. Man kan godtgøre variable udgifter forbundet med kørslen, f.eks. til brændstof, strøm og bro- eller færgeforbindelser, uden at det anses som vederlag i lovens forstand.

1.3. Det primære formål

For at der kan være tale om erhvervsmæssig buskørsel, skal kørslen udgøre den pågældende persons, virksomheds eller sammenslutnings primære formål. Kravet om fællesskabstilladelse retter sig mod de aktører i branchen, der har til formål at drive erhvervsmæssig vejtransportvirksomhed, i modsætning til andre institutioner og foreninger, hvor transportaktiviteten alene udgør en underordnet biaktivitet i forhold til det, den pågældende person, virksomhed eller sammenslutning primært beskæftiger sig med.

Den afgørende afgrænsning skal foretages ved at vurdere, hvornår kørslen er en underordnet biaktivitet i forhold til den øvrige drift. Der lægges i den forbindelse vægt på aktivitetens samlede betydning for aktøren. Et plejehjem kan f.eks. køre på udflugt i egen bus med beboere, pårørende og ansatte, da kørslen er en underordnet biaktivitet for plejehjemmet.

Man kan imidlertid ikke omgå kravet om fællesskabstilladelse ved at foretage en særlig selskabskonstruktion eller på anden vis forsøge at skjule, at man reelt driver erhvervsmæssig buskørsel. Hvis aktøren primært beskæftiger sig med andet end buskørsel, skal kørslen derfor have direkte tilknytning til den primære aktivitet, for at den kan være tilladelsesfri.

Eksempel - partybus

En virksomhed tilbyder mod betaling kørsel med partybusser og busser til studenterkørsel. Virksomheden udlejer desuden barfaciliteter, fadølsanlæg og andre effekter til events. Der er indregistreret 7 busser. Virksomheden har oplyst til Erhvervsstyrelsen, at den driver "passagertransport ad vej uden fast køreplan". Hjemmesiden henvender sig til firmaer og private, der skal afholde fester og events, og der er også oplysninger om de øvrige effekter, som udlejes.

Virksomheden skal have tilladelse til erhvervsmæssig buskørsel, da kørslen udgør virksomhedens primære formål, og da der køres med personer uden en nærmere tilknytning, hvor der også opkræves vederlag.

Eksempel - kiosk

En kiosk har sin egen bus, som virksomheden bruger til at køre krydstogtturister rundt til seværdigheder mod betaling. Kiosken har oplyst til Erhvervsstyrelsen, at den driver "detailhandel med kioskvarer".

Kiosken skal have tilladelse til erhvervsmæssig buskørsel, da kørslen ikke har direkte tilknytning til kioskens egen primære aktivitet, og da der køres med personer uden en nærmere tilknytning, hvor der også opkræves vederlag.

Eksempel - ishockeyklub

En ishockeyklub har sin egen bus, som de bruger til at køre klubbens eget hold til kampe og træning. De bruger også bussen til at køre andre sportsklubber- og foreninger samt skoler rundt i landet mod betaling og uden at klubbens eget hold deltager.

Ishockeyklubben skal have tilladelse til erhvervsmæssig buskørsel, da kørslen af andre klubber, foreninger og skoler ikke har direkte tilknytning til ishockeyklubbens egen primære aktivitet, og da der køres med personer uden en nærmere tilknytning, hvor der også opkræves vederlag.

Eksempel - fodboldklub

En fodboldklub har sin egen bus, som de bruger til at køre klubbens eget hold med tilhængere, samt andre fodboldhold (f.eks. modstanderhold), til klubbens egne kampe og træning mod betaling.

Fodboldklubben skal ikke have tilladelse til erhvervsmæssig buskørsel, da kørslen af klubbens egne tilhængere og andre fodboldhold til klubbens kampe og træning ikke udgør klubbens primære formål, og da kørslen har direkte tilknytning til klubbens egen primære aktivitet.

Eksempel - kunstmuseum

Et kunstmuseum er organiseret som en selvejende institution. Museet har sine udstillinger i hovedbygningen, men har også sin egen bus. Bussen bruges til lejlighedsvist at køre museets gæster fra et trafikalt knudepunkt til museet og retur samt til andre museer og attraktioner uden tilknytning til museets udstillinger og kunstsamlinger. Gæsterne betaler entré til museets udstillinger samt et tillæg for transporten.

Kunstmuseet skal have tilladelse til erhvervsmæssig buskørsel, da kørslen til destinationer uden tilknytning til museets udstillinger og kunstsamlinger ikke har direkte tilknytning til museets egen primære aktivitet, og da der køres med personer uden en nærmere tilknytning, hvor der også opkræves vederlag.

Eksempel – museum for fortidsminder

Et museum for fortidsminder er organiseret som en selvejende institution. Museet har sine udstillinger i hovedbygningen, men har også sine egne to busser. Busserne bruges til lejlighedsvist at køre private selskaber af museets gæster til og fra et nærliggende fortidsminde, som museets ansatte holder et historisk foredrag om. Bussernes førere er frivillige tidligere buschauffører. Gæsterne betaler entré til museets udstillinger samt et tillæg for at deltage i turen til fortidsmindet.

Museet skal ikke have tilladelse til erhvervmæssig buskørsel, da kørslen ikke udgør institutionens primære formål, og da kørslen har direkte tilknytning til museets egen primære aktivitet.

Eksempel - skole

En folkeskole har sin egen bus, som de bruger til at køre elever og lærere på lejrskole og udflugter rundt i landet. Når eleverne skal på lejrskole, er der egenbetaling for turen. Nogle af forældrene deltager i lejrskolen, og det er enten en forælder eller lærer, som fører bussen.

Skolen skal ikke have tilladelse til erhvervmæssig buskørsel, da kørslen ikke udgør skolens primære formål, og da kørslen har direkte tilknytning til skolens egen primære aktivitet.

Eksempel - naboinstitutioner

En daginstitution har sin egen bus, som de bruger til at køre institutionens børn og pædagoger på udflugter rundt i landet. En naboinstitution har ingen bus, og derfor har de to institutioner en aftale om, at naboinstitutionens børn og pædagoger deltager på udflugterne. Naboinstitutionen betaler ikke for at deltage, men de to institutioner samarbejder ofte og låner hinandens materiel og legetøj.

Daginstitutionen skal ikke have tilladelse til erhvervmæssig buskørsel, da kørslen ikke udgør institutionens primære formål, og da kørslen har direkte tilknytning til institutionens egen primære aktivitet.

Eksempel – bosted med bus

Et kommunalt bosted for handicappede har socialpædagoger tilknyttet, der drager omsorg og støtter unge med fysisk handicap. Bostedet har sin egen bus, som de bruger til at køre bostedets beboere og ansatte på udflugter, og lederen af bostedet har lavet en aftale med to nærliggende kommunale institutioner om, at de nogle gange tager beboerne på fælles udflugter i bussen. Familiemedlemmer til beboerne deltager i udflugterne, og i de situationer betaler de et tilskud til benzin til bussen.

Bostedets formål er at tilbyde et længerevarende bosted til mennesker med betydelige og varige handicap, som har behov for omfattende hjælp.

Bostedet skal ikke have tilladelse til erhvervsmæssig buskørsel, da kørslen ikke udgør bostedets primære formål, og da kørslen har direkte tilknytning til bostedets egen primære aktivitet.

2. Krav om fællesskabstilladelse ved erhvervsmæssig buskørsel

Når en buskørsel er erhvervsmæssig, er der krav om fællesskabstilladelse for den person, virksomhed eller sammenslutning, der udfører kørslen. Tilladelsen gælder ved kørsel i hele EU. Det kan straffes med bøde at udføre erhvervsmæssig buskørsel uden en tilladelse.

Man har selv ansvar for at ansøge om fællesskabstilladelsen hos Færdselsstyrelsen, som også udsteder tilladelsen med bekræftede kopier, som skal medbringes i de pågældende busser.

For at få udstedt en fællesskabstilladelse skal ansøgeren opfylde en række betingelser til bl.a. kapital, vandel, transportlederens faglige kvalifikationer og chaufførernes løn- og arbejdsvilkår. Man kan læse mere om betingelserne på Færdselsstyrelsens hjemmeside www.fstyr.dk.

3. Særligt om rutekørsel

Buskørsel kræver i nogle tilfælde en rutetilladelse. Rutekørsel er regelmæssig kørsel af personer med motorkøretøj i en bestemt rute, som finder sted over mindst 3 kørselsdage og mindst én gang om ugen, og hvor på- eller afstigning kan ske inden for forud fastsatte områder.

Der er tale om "almindelig rutekørsel", når rutekørslen er åben for alle. Hvis der kun køres med bestemte kategorier af personer, f.eks. skoleelever, er der derimod tale om "speciel rutekørsel".

Det kræver en rutetilladelse at udføre almindelig rutekørsel. Det kræver derimod kun en rutetilladelse at udføre speciel rutekørsel ved visse typer af kørsel. Man kan læse mere om, hvornår man skal have en rutetilladelse på Færdselsstyrelsens hjemmeside www.fstyr.dk.

Hvis man udfører rutekørsel, som kræver en rutetilladelse, er der samtidig krav om, at man har en fællesskabstilladelse til erhvervsmæssig buskørsel³. Det betyder, at man ikke kan være undtaget fra kravet om fællesskabstilladelse, fordi man vurderer, at man udfører ikke-erhvervsmæssig buskørsel, og samtidig udføre rutekørsel, der kræver en rutetilladelse. I de situationer skal man både have en fællesskabstilladelse og en rutetilladelse.

³ Bekendtgørelse om rutekørsel § 4.

4. Tilladelsesfri kørsel i udlandet

Virksomheder og foreninger, samt kommunale og private institutioner, der udfører ikke-erhvervsmæssig buskørsel i EU, skal medbringe en "gul attest" i bussen. Den gule attest har til formål at dokumentere overfor en udenlandsk kontrolmyndighed, at kørslen er ikke-erhvervsmæssig, og dermed ikke kræver en fællesskabstilladelse.

For at få udstedt en gul attest er det et krav, at bussen enten er virksomhedens, foreningens eller institutionens ejendom, at den er købt på afbetaling eller er omfattet af en langvarig leasingaftale.

Det er desuden et krav, at føreren af bussen er ansat i virksomheden, foreningen eller institutionen eller stillet til dens rådighed i henhold til en kontraktlig forpligtelse. Føreren må f.eks. ikke være en forælder til et barn på skolen eller en frivillig i foreningen.

Man skal anmode om den gule attest hos Færdselsstyrelsen, som udsteder attesten. Da attesten udstedes fysisk og indeholder en manuel proces, bør man henvende sig til Færdselsstyrelsen i god tid og gerne 4 uger inden planlagt afrejse.

Eksempel – kørsel der kræver en gul attest

En efterskole har sin egen bus, som efterskolen har købt kontant, og som de er registreret ejer og bruger af. Efterskolen arrangerer en årlig skitur med bussen til Østrig for lærere og elever. Føreren af bussen er 2 af lærerne, der har det nødvendige kørekort til at føre bussen.

Der er tale om ikke-erhvervsmæssig buskørsel, og efterskolen skal medbringe en gul attest på busturen.